

KOMENTÁŘ

15. 2. 2021

Sport v Plzeňském kraji v roce 2019

Občané Plzeňského kraje se mohou za normálních okolností v rámci svých sportovních aktivit sdružovat ve sportovních klubech, tělovýchovných jednotách a národních sportovních svazech. I přes zaznamenaný pokles počtu spolků a jejich členů za posledních šest let je nesporné, že sportování v rámci kolektivu přispívá k utváření společenských vztahů a k osobnímu rozvoji. Každý 8. rezident Plzeňského kraje byl členem České unie sportu. Tak jako v celé České republice, i v regionu měl v roce 2019 dominantní členskou základnu fotbal. V kraji se věnovali organizovanému sportu v jejich členských subjektech především muži, děti a mládež do 18 let tvořily téměř třetinu členské základny.

Základní myšlenkou a hlavním účelem České unie sportu (dále jen ČUS) je vytváření optimálních podmínek k provozování sportovní činnosti, která se realizuje v jejich členských subjektech, a to **sportovních klubech, tělovýchovných jednotách a národních sportovních svazech**. Sportovní kluby (SK) a tělovýchovné jednoty (TJ) jsou spolky, které praktikují vlastní sport většinou prostřednictvím vyškolených dobrovolníků - cvičitelů a trenérů. Tyto spolky se mohou dobrovolně přihlásit ke členství do **okresního sdružení**. Okresní sdružení ČUS tak sdružují sportovní kluby a tělovýchovné jednoty na území daného okresu.

V Plzeňském kraji tvořilo členskou základnu ČUS podle okresních sdružení ČUS k 31. 12. 2019 celkem **537 tělovýchovných jednot a sportovních klubů**. Od roku 2014 tak bohužel došlo k poklesu počtu spolků o 70 z původních 607 tělovýchovných jednot a sportovních klubů. Plzeňský kraj se v roce 2019 zařadil na 5. místo v počtu spolků, prvenství zaujímal Středočeský kraj (1 169 spolků), na 2. místě byl kraj Jihomoravský (740 spolků), na 3. místě kraj Moravskoslezský (687 spolků), na 4. místě kraj Jihočeský (653 spolků) a na posledním místě byl kraj Karlovarský (237 spolků). V celé České republice bylo ke konci roku 2019 registrováno celkem 7 238 TJ a SK. Za pět let tak došlo v ČR k úbytku sportovních spolků o 12,2 %.

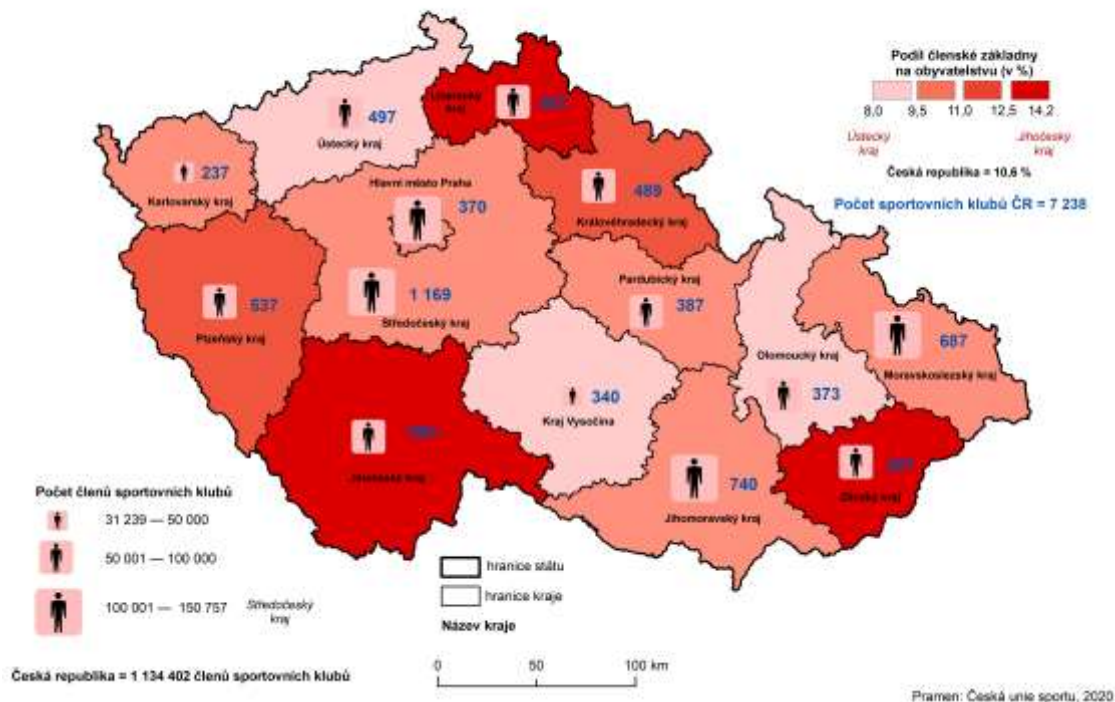
V České republice byla nejsilnějším sportovním svazem co do počtu členů (296 682) i oddílů (3 643) Fotbalová asociace České republiky. Podle počtu oddílů obsadily další přední příčky: Česká jezdecká federace (1 585), Český volejbalový svaz (1 511), Česká asociace stolního tenisu (1 256) a páté místo patřilo Českému tenisovému svazu (1 245). Naopak nejmenší počet oddílů v České republice čítal k 31. 12. 2019 Český svaz kuší s 5 oddíly, následován Českým svazem bobistů a skeletonistů (8 oddílů), Českým svazem skibobistů (9) Českomoravskou sáňkařskou asociací (11) a na pátém nejnižším místě byly Český svaz metané a Český svaz vodního póla (shodně po 12 oddílech).

Podle počtu členů obsadily v České republice další přední příčky za Fotbalovou asociací: Český atletický svaz (72 410), Český tenisový svaz (62 567), Český florbal (59 969) a páté místo patřilo České unii bojových umění (51 411). Naopak nejmenší členskou základnu měly v České republice k 31. 12. 2019 Český svaz kuší s pouhými 97 členy, Český svaz bobistů

KOMENTÁŘ

a skeletonistů (234 členů), Český svaz rychlobruslení (250 členů), Český svaz metané (324 členů) a Českomoravská sáňkařská asociace se 424 členy.

Sportovní kluby a jejich členská základna podle krajů v roce 2019

Členská základna ČUS v Plzeňském kraji podle pohlaví, věku a okresů

V Plzeňském kraji tvořilo k 31. 12. 2019 členskou základnu České unie sportu celkem **69 669 členů**, z toho jen 19 658 žen (28,2 %). Nejpočetnější členskou základnou disponoval okres Plzeň-město, kde na 157 oddílů TJ/SK bylo sdruženo 28 269 členů. Druhé místo v počtu členů zaujímal okres Plzeň-sever (9 754) a třetí místo okres Domažlice (8 314). Nejmenší členskou základnu tvořili sportovci v okrese Tachov (3 915). Největší podíl členů v Plzeňském kraji tvořili dospělí ve věku 19 a více let (47 090), druhou nejpočetnější skupinou byli žáci 0–14 let (16 515) a zbytek členů se skládal z dorostu ve věku 15–18 let (6 064).

Obecně došlo bohužel tak jako v celé České republice za uplynulých pět let k razantnímu poklesu počtu členů sportovních oddílů. Zatímco v rámci celé České republiky došlo k úbytku členů od roku 2014 o 5,9 %, v Plzeňském kraji byl pokles mnohem razantnější, a to o 19,6 %.

KOMENTÁŘ

Členská základna ČUS podle pohlaví a věku v okresech Plzeňského kraje k 31. 12. 2019

Pramen: Česká unie sportu

Kraj, okresy	Členská základna					Tělovýchovné jednoty (sportovní kluby)
	celkem	z toho ženy	v tom ve věku			
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorost)	19 a více let (dospělí)	
Plzeňský kraj	69 669	19 658	16 515	6 064	47 090	537
Domažlice	8 314	2 405	2 072	570	5 672	83
Klatovy	7 012	1 685	1 269	783	4 960	71
Plzeň-město	28 269	9 461	7 920	2 984	17 365	157
Plzeň-jih	7 537	1 929	1 248	494	5 795	65
Plzeň-sever	9 754	2 385	2 729	752	6 273	65
Rokycany	4 868	1 072	502	147	4 219	50
Tachov	3 915	721	775	334	2 806	46

Členská základna ČUS v Plzeňském kraji podle pohlaví, věku a sportovních odvětví

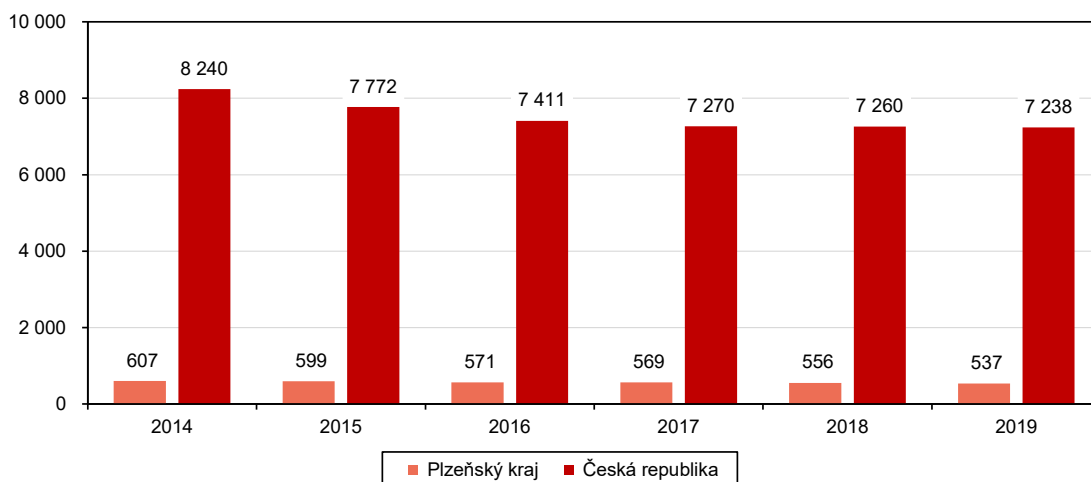
Nejsilnější členskou základnu v Plzeňském kraji měl stejně jako v celé České republice fotbal. Se svými 21 268 členy a 251 oddíly tak potvrdil v regionu své prvenství. Dalšími sportovními odvětvími v Plzeňském kraji podle počtu oddílů byli na druhém místě volnočasový a rekreační sport společně se sportem pro všechny (shodně 73 oddílů), na třetím místě stolní tenis (67 oddílů) a na čtvrtém místě tenis (62 oddílů). Následoval volejbal, lední hokej, nohejbal a lyžování. Po jednom oddíle čítala sportovní odvětví jako kolečkové brusle, curling, minigolf, metaná, biatlon, rugby, extrémní sporty, vodní lyžování, cheerleaders, moderní pětiboj, akrobatický rock and roll, lakros, koloběh, americký fotbal, šerm, vodní pólo a neslyšící.

Také co do počtu členů disponoval druhou největší základnou hned po fotbale volnočasový a rekreační sport (5 619 členů), třetí místo obsadil sport pro všechny (5 322 členů), čtvrté místo patřilo lednímu hokeji (3 023 členů), páté tenisu (2 735 členů) a následují volejbal, národní házená, atletika, golf a první desítku uzavřela házená. V porovnání s celou Českou republikou co do počtu členů měl Plzeňský kraj zastoupené v první desítce navíc sportovní odvětví jako národní házená, házená a golf, naopak chyběly sporty, které v rámci ČR byly v první desítce, a to florbal, lyžování a plavecké sporty. Nejméně členů v Plzeňském kraji bylo ve sportovních oddílech kolečkové brusle s 5 členy, curling (7 členů) a metaná spolu s minigolfem (shodně 11 členů).

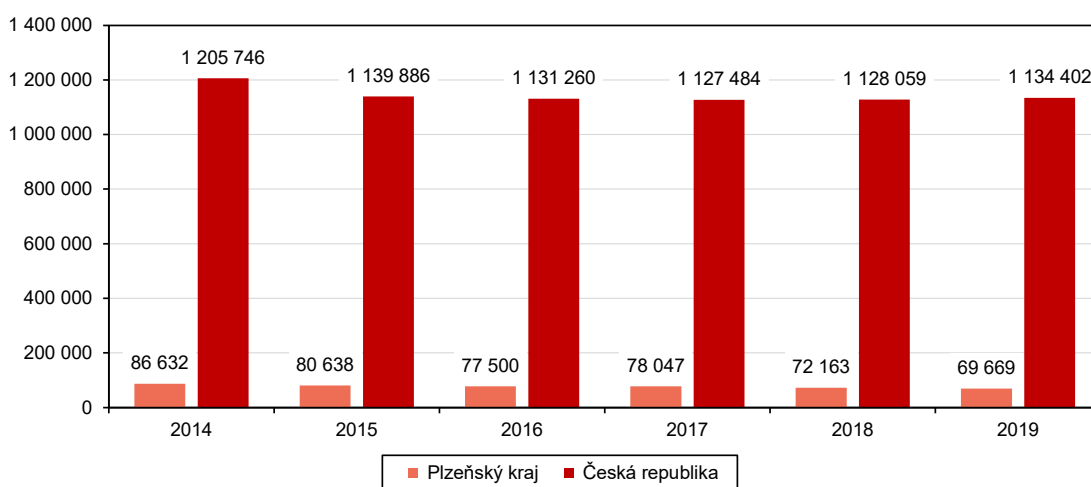
Muži se nejvíce věnovali sportovním disciplínám v následujícím pořadí: fotbal, volnočasový a rekreační sport, lední hokej, sport pro všechny, tenis, národní házená, florbal, golf, házená a stolní tenis. Žádný muž v Plzeňském kraji nebyl členem sportovního odvětví cheerleaders. Ženy v Plzeňském kraji měly největší zastoupení v následujících sportovních odvětvích: sport pro všechny, volnočasový a rekreační sport, volejbal, fotbal, atletika, tenis, plavecké sporty, národní házená, házená a jiná odvětví. Žádná žena nebyla členkou oddílu kolečkových bruslí a metané.

KOMENTÁŘ

Vývoj počtu spolků v Plzeňském kraji a České republice

Vývoj členské základny v Plzeňském kraji a České republice

KOMENTÁŘ

Členská základna ČUS podle pohlaví, věku a sportovních odvětví v Plzeňském kraji k 31. 12. 2019

Pramen: Česká unie sportu

Sportovní odvětví	Členská základna					Oddíly
	celkem	z toho ženy	v tom ve věku			
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorost)	19 a více let (dospělí)	
fotbal	21 268	1 118	4 272	1 933	15 063	251
volnočasový a rekreační sport	5 619	2 459	675	188	4 756	73
sport pro všechny	5 322	3 360	1 663	247	3 412	73
lední hokej	3 023	195	790	268	1 965	41
tenis	2 735	869	493	202	2 040	62
volejbal	2 348	1 446	618	236	1 494	52
národní házená	1 994	690	471	174	1 349	24
atletika	1 727	914	739	399	589	12
golf	1 616	515	125	90	1 401	5
házená	1 577	574	448	148	981	16
florbal	1 498	226	641	309	548	19
plavecké sporty	1 359	713	717	144	498	7
karate	1 181	374	595	133	453	10
basketbal	1 138	494	322	197	619	16
stolní tenis	1 134	144	108	67	959	67
lyžování	1 070	431	261	61	748	28
hokejbal	880	23	158	55	667	11

Přínos sportu pro společnost

Obecnou definici sportu, tak jak ji zavedla Rada Evropy, používá například Bílá kniha o sportu. Do sportu jsou podle této definice řazeny veškeré formy tělesné aktivity, které jsou provozovány příležitostně nebo organizovaně, usilují o vyjádření nebo vylepšení fyzické kondice a duševní pohody, utvoření společenských vztahů či dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních. Při sportování se vytvářejí důležité hodnoty, jako je například týmový duch, solidarita, tolerance a smysl pro *fair play*. Sport bezesporu přispívá k osobnímu rozvoji a naplnění a podporuje aktivní zapojení občanů do společnosti.

Sportování významným způsobem posiluje hospodářskou a společenskou soudržnost a pomáhá vytvářet integrovanější společnost. Všichni občané by měli mít ke sportu přístup. Je proto nutné věnovat pozornost specifickým potřebám a situaci nedostatečně zastoupených skupin a vzít na zřetel zvláštní roli, kterou může sport hrát u mladých lidí, lidí zdravotně postižených a lidí pocházejících ze znevýhodněných poměrů. Sport může rovněž usnadnit integraci migrujících osob a osob cizího původu do společnosti, jakož i podpořit mezikulturní dialog. Nicméně i sport čelí novým hrozbám a překážkám, které se ve společnosti objevily, jako jsou komerční tlaky, bezohledné využívání mladých hráčů, doping, rasismus, násilí, korupce a praní špinavých peněz.

Kontakt:

Mgr. Petra Fujová
Krajská správa ČSÚ v Plzni
Tel.: 377 612 121
E-mail: petra.fujova@czso.cz